

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 21 grudnia 2016 r.

Spółdzielnia (...) z siedzibą w K. pozwem z dnia 25 listopada 2013 r. wniosła o ustalenie czasu trwania członkostwa pozwanej E. G. w Spółdzielni w okresie od 16 stycznia 2004 r. do 25 listopada 2008 r.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazywała, że pozwana była członkiem Spółdzielni (...) od dnia 18 grudnia 1992 r. W dniu 16 stycznia 2004 r. na E. G. aktem notarialnym przeniesiono własność domu mieszkalnego wraz z działką. Jak wskazywał powód, obowiązujący ówczesnie statut spółdzielni stanowił, że członkostwo Spółdzielni ustaje z dniem, w którym nastąpiło przeniesienie własności, chyba że członek wyrazi zgodę pozostania nadal członkiem spółdzielni. Powód podnosił również, że pozwana wyraziła zgodę na pozostanie w strukturach spółdzielni i na późniejszym etapie dokonała wpłaty na kwotę 11400 zł z przeznaczeniem na finansowanie uzbrojenia terenu osiedla. Ponadto w uzasadnieniu pozwu wskazywano, że E. G. zalegała z uiszczaniem zobowiązań wynikających z członkostwa w Spółdzielni i w związku z tym w dniu 25 listopada 2012 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni podjęła decyzję o wykluczeniu pozwanej. Dodatkowo wskazano, że w dniu 15 września 2010 r. E. G. skierowała do Sądu pozew o zwrot wpłaconych udziałów wynoszących 11 400 zł (pozew k. 4-6, pismo z dnia 5 marca 2014 r. k. 42).

W toku postępowania strona pozwana pierwotnie wniosła o odrzucenie pozwu z uwagi na stan zawisłości sprawy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami przed Sądem Rejonowym w Piasecznie (wniosek o odrzucenie pozwu k. 52).

Postanowieniem z dnia 19 maja 2014 r. Sąd oddalił powyższy wniosek strony powodowej, wskazując że w niniejszych sprawach nie zachodzi tożsamość roszczenia, rozumianej jako tożsamość podstawy faktycznej i prawnej (postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 77 i 80-81).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powództwo jest niezasadne.

W dniu 11 grudnia 1992 r. E. G. złożyła pisemną deklarację o wstąpieniu do Spółdzielni (...). Zarząd Spółdzielni uchwałą z dnia 18 grudnia 1992 r. przyjął E. G. w poczet członków i wpisał ją do rejestru członków pod numerem 140 (okoliczności bezsporne).

Spółdzielnia zakończyła budowę domu przeznaczonego dla E. G. i w dniu 16 stycznia 2004 r. aktem notarialnym przeniesienia własności domu przekazano na własność E. G. dom wraz z działką (okoliczności bezsporne, dowód: akt notarialny k. 7-9).

Uchwałą nr 19 z dnia 25 listopada 2008 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni (...) postanowiła wykreślić E. G. z rejestru członków Spółdzielni, wskazując na niewykonywanie obowiązków statutowych członka Spółdzielni (okoliczności bezsporne, dowód: Uchwała z dnia 25 listopada 2008 r. k. 18).

W dniu 15 września 2010 r. E. G. złożyła do Sądu Rejonowego w Piasecznie pozew, w którym wniosła o zasądzenie od Spółdzielni na rzecz swoją rzecz kwoty 11400 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu E. G. wskazywała, że żądana przez nią kwota jest równoważna udziałom które wpłaciła na rzecz Spółdzielni w dniu 16 stycznia 2004 r. Podniosła ona również, że w myśl statutu Spółdzielni udziały winne być wypłacone wykluczonemu członkowi Spółdzielni w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się odpowiedniej uchwały. Jednocześnie E. G. podkreśliła, że do dnia złożenia pozwu nie otrzymała należnych jej środków (okoliczności bezsporne, k. 19-20).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, a także twierdzeń samych stron, nie zakwestionowanych przez stronę przeciwną, które na podstawie art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. Sąd przyjął za udowodnione. Strony nie kwestionowały autentyczności powołanych powyżej dokumentów, ani ich treści. Sąd również nie miał wątpliwości co do ich wartości dowodowej, wobec czego brak było podstaw do odmówienia wiarygodności danych w nich zawartych.

Sąd oddalił wnioski powoda przesłuchanie w charakterze świadka Z. P. oraz o przesłuchanie stron z ograniczeniem do powoda na okoliczności wyrażenia przez pozwaną woli bycia członkiem spółdzielni w spornym okresie, jak również na okoliczność stosowanej w spółdzielni praktyki, jeżeli chodzi o członkostwo osób, na rzecz których przeniesiono prawo własności domu, albowiem dowody te miały na celu wykazanie okoliczności niemających znaczenia w sprawie. Przy analizie przesłanek zasadności powództwa opartego na przepisie art. 189 § 1 k.p.c. Sąd analizuje między innymi kwestie interesu prawnego. W ocenie Sądu sytuacja procesowa zaistniała w przedmiotowej sprawie pozwala stwierdzić, że przeprowadzenie wnioskowanych przez stronę dowodów prowadziłyby wyłącznie do przedłużenia postępowania i nie wpłynęłyby na zapadłe w sprawie orzeczenie.

Sąd zważył co następuje:

Problematykę powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego reguluje przepis art. 189 k.p.c. Z treści wspomnianej wyżej regulacji wynika, że przesłanką konieczną do korzystnego rozstrzygnięcia w zakresie powództwa o ustalenie istnienia prawa jest wykazanie przez stronę powodową swojego interesu prawnego w uzyskaniu orzeczenia danej treści.

Pojęcie interesu prawnego w literaturze oraz orzecznictwie nie zostało zdefiniowane w sposób jednoznaczny. Przyjmuje się jednak, że interes prawny zachodzi wówczas, gdy istnieje niepewność danego prawa lub stosunku prawnego, zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych (wyr. SN z 14.7.1972 r., III CRN 607/71, OSNC 1973, Nr 4, poz. 64). Istotnym w kontekście analizowanej sprawy jest również stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 6 czerwca 2007 r. (II CKN 20/97) w którym wskazano, że interes prawny w rozumieniu art. 189 z reguły nie zachodzi wtedy, gdy osoba zainteresowana może w innej drodze, np. w procesie o świadczenie, o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego, a nawet w drodze orzeczenia o charakterze deklaracyjnym, osiągnąć w pełni ochronę swych praw.

Przenosząc wskazane wyżej twierdzenia na grunt omawianej sprawy na wstępie należy wskazać, że przed Sądem Rejonowym w Piasecznie toczy się aktualnie sprawa z powództwa E. G. przeciwko Spółdzielni (...) o zapłatę kwoty 11 400 zł z tytułu zwrotu wniesionych na rzecz Spółdzielni wkładów. Jak wynika z relacji stron niniejszego procesu, spornym w sprawie prowadzonej przed SR w Piasecznie jest kwestia członkostwa E. G. w strukturach Spółdzielni w okresie od 16 stycznia 2004 r. do dnia 25 listopada 2008 r., co ma kluczowe znaczenie dla ustalenia kwoty odsetek należnych stronie powodowej. W ocenie tutejszego Sądu problematyka ustalenia okresu w jakim pozwana była członkiem Spółdzielni należy do zakresu rozstrzygnięcia w postępowaniu o zapłatę. Aspekt ten jest bowiem kluczowy w zakresie określenia daty wymagalności dochodzonego roszczenia oraz w konsekwencji w zakresie określenia daty początkowej naliczania odsetek. Pamiętając o przedstawionych powyżej tezach orzecznictwa w pełni uprawnione jest twierdzenie, że powód miał możliwości ustalenia czasu trwania stosunku prawnego wskazanego przez niego w przedmiotowej sprawie w innym postępowaniu. Mając na uwadze wskazaną już zasadę, że roszczenie o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa jest możliwością ostateczną, przysługującą podmiotowi w przypadku w którym brak jest innych prawnych możliwości uzyskania potwierdzenia istnienia swojego prawa, właściwy jest wniosek, że na w okolicznościach niniejszej sprawy powód nie miał interesu prawnego w żądaniu ustalenia istnienia prawa i w związku z tym nie wypełnił przesłanek wskazanych w przepisie art. 189 k.p.c. Jednocześnie należy wskazać, że materialnoprawny charakter przesłanki interesu prawnego powoduje, że jego brak skutkuje oddaleniem powództwa, a nie odrzuceniem pozwu i w związku z tym orzeczono jak w wyroku.

Na marginesie warto wskazać, że w sytuacji w której spornym jest kwestia członkostwa danej osoby w strukturach podmiotu zbiorowego (jak np. w spółdzielni) i zapadła uchwała wykluczająca konkretną osobę z tych struktur,

najwłaściwsze jest wszczęcie postępowania o stwierdzenie nieważności lub uchylenie takiej uchwały. To w tym postępowaniu zadaniem sądu jest ustalenie i analiza wszelkich okoliczności związanych z wydaną uchwałą i w związku z tym jest to właściwsze postępowanie aniżeli pozew złożony w trybie art. 189 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

SSR Paweł Szymański

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki.